

MIODRAG I MILAN
COLIĆ

Moje novo ja

TAJNE ESTETSKE HIRURGIJE

Laguna

Copyright © 2017, Miodrag i Milan Colić
Copyright © 2018 ovog izdanja, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Moje novo ja

*Vrednost lepote je u beskrajnoj raznolikosti
vidova u kojima nam se javlja.*

Ivo Andrić

Sadržaj

Uvod: Dr Zoran Milivojević	
<i>Lepota u oku estetskog hirurga</i>	13
Reč autora.	17
Estetska plastična hirurgija kroz istoriju	19
Na pragu ordinacije	24
<i>Stručni tekstovi: prof. dr Miodrag Colić</i>	
<i>Priče iz života estetskih hirurga: primarijus dr Milan Colić</i>	
GLAVA	29
Uklanjanje bora.	30
Fejs-lifting	30
SMAS lifting	31
MACS lifting.	32
Lifting čela	33
Lifting vrata	34
Implantacija zlatnih i ostalih niti	35
APTOS niti	36

Tretman oštećene kože lica	36
Dermoabrazija.	37
Hemijski piling	37
Korekcija bora	38
Botox & Dysport & Vistabel	38
Povećanje usana	39
O filerima i „pačjim kljunovima“	40
Operacija očnih kapaka	42
Podizanje obrva.	43
Priče iz života estetskih hirurga I.	45
Operacija nosa i nosnog septuma.	59
Rinoplastika	61
Septoplastika.	62
Korekcija uvučene brade.	63
Klempave uši	64
Transplantacija kose	65
Priče iz života estetskih hirurga II	69
TELO	81
Podebljavanje potkolenica.	82
Brahioplastika – zatezanje nadlaktice	83
Zatezanje stomaka (abdominoplastika, dermolipektomija)	85
Korekcija zadnjice	86
Povećavanje zadnjice	86
Smanjivanje zadnjice	87

<i>Total body lifting</i> – zatezanje i oblikovanje celog tela	88
Priče iz života estetskih hirurga III.	92
GRUDI	111
Povećanje grudi.	112
Smanjivanje i podizanje grudi.	115
Korekcija asimetrije dojki	117
Rekonstrukcija dojke.	118
Priče iz života estetskih hirurga IV.	121
Ginekomastija.	133
Hirurgija dojki kod transseksualaca	134
Muško u žensko	134
Žensko u muško.	135
Liposukcija – liposkulptura	135
Autoliposukcija	137
Prebacivanje masti u lice.	142
Celulit	144
O fraktori i bodi tajtu	145
Priče iz života estetskih hirurga V	147
KOŽA	165
Tumori kože	166
Benigni tumori kože	166
Maligni tumori kože	168

ŠAKA170
Kompresivni sindromi170
Mallet Finger / Čekićast prst173
Butonijeova lezija173
Trigger Finger / Škljocavi prsti173
Dekervenov stenozantni tenovaginitis174
Dipitrenova kontraktura175
Tumori šake175
Kongenitalne (urođene) anomalije šake176
Povrede šake177
Ulepšavanje i podmlađivanje šaka177
Priče iz života estetskih hirurga VI179
Hirurgija i kozmetologija193
Priče iz života estetskih hirurga VII198
Epilog: Kad se hirurg operiše – lično iskustvo dr Milana Colića221
<i>Zahvalnica</i>231
<i>O autorima</i>233

Lepota u oku estetskog hirurgga

Posebno mi je zadovoljstvo da budem saradnik u knjizi mojih dragih prijatelja iz detinjstva i mladosti, kasnije i sa studija, ali i veoma uvaženih i uglednih kolega sa ogromnim iskustvom u estetskoj hirurgiji: profesora dr Miodraga Colića i primarijusa dr Milana Colića.

Tokom našeg zajedničkog putovanja kroz život, Miodraga i Milana sam uvek doživljavao ne samo kao stručnjake za estetiku već kao ljude kojima je lepota način života, koji su razvili veštinu da nakon napornog rada u operacionim salama, u svojim privatnim životima uživaju u svemu onome što jeste lepo i što život čini plemenitim.

Posebno me fascinira činjenica da je Miodrag, koga su, kao profesora estetske hirurgije svetskog glasa, zvali da podučava svoje kolege na raznim meridijanima, uspeo da u potrazi za lepotom postane jedan od pedesetak ljudi na planeti koji su obišli sve zemlje sveta. Podjednako veliki putnik je i Milan – moreplovac koji je, da spomenem tek jednu od njegovih avantura, samo uz pomoć jedra preplovio Atlantik.

Zadovoljstvo mi je da budem deo njihove knjige u kojoj nam predstavljaju razne priče i anegdote iz svojih profesionalnih karijera, a ono što povezuje sve ove priče jeste lepota. Kako je lepota, pa i ljudska lepota, velika životna vrednost, tamo gde je lepota i potraga za njom, tamo je puno ljudi i njihovih ličnih priča.

Iako su ljudi tokom istorije civilizacije tražili šta je to što nešto čini objektivno lepim, danas većina smatra da lepota nije toliko osobina nekog predmeta ili osobe, koliko je, prvenstveno, doživljaj onoga ko opaža taj predmet ili osobu. Ovo pomeranje definicije lepog sa objektivnog na subjektivno daje nam za pravo da o lepoti govorimo kao o doživljaju ili, tačnije, kao osećanju lepoga.

Ako je lepota osećanje, kako bismo ga mogli definisati? Jedna od definicija jeste da osoba oseća priyatnost lepog kada oceni da određeni stimulus zadovoljava njene estetske kriterijume. A ono što važi za doživljaj lepoga, to važi i za doživljaj ružnoga. I definicija osećanja ružnoga je subjektivna: osoba oseća osećanje ružnog kada oceni da određeni stimulus ugrožava njene estetske kriterijume.

Kako je osećanje lepoga emocija, dakle ono što nas podstiče na neku vrstu ponašanja, jasno je da nas osećanje lepoga podstiče na prilaženje i ostajanje u kontaktu sa onim što doživljavamo kao lepo. Suprotno tome, osećanje ružnog motiviše osobu da se udalji od onoga što je ocenila kao ružno. Svest o ovoj jednostavnoj istini pomoći će nam zato da životni poziv Miodraga i Milana Colića shvatimo iz posebne perspektive: njihova misija estetskih hirurga jeste misija stvaranja lepote koja povezuje ljude, koja čoveka čini bližim čoveku. Verujem da će i jezgroviti psihološko-estetički uvodi, kojima smo ispratili priče ovih po mnogo

čemu nesvakidašnjih ličnosti, upotpuniti čitaočev doživljaj lepote, obogatiti ga novim znanjima i motivisati ga da neguje lepo u sebi i drugima.

Zoran Milivojević, dr med., psihoterapeut

REČ AUTORA

Lepota žene i muškarca oduvek je bila inspiracija umetnika. I oduvek je povezana s medicinom. Kriterijumi lepote varirali su kroz vekove, još od perioda egipatske civilizacije, preko stare Grčke i Rima, renesanse Leonarda i Mikelandela, sve do 20. veka – vremena kada plastična hirurgija doživljava procvat.

Estetska hirurgija kao deo plastične hirurgije upotpunjava ono što je već lepo i čini ga još lepšim – u zavisnosti od kriterijuma na osnovu kojih mi doživljavamo sebe, svoju spoljašnjost i eventualne estetske nedostatke.

Najveća nagrada za estetskog hirurga jeste saznanje da može da unapredi život svog pacijenta. Čak i mala promena spoljašnjeg izgleda može pokrenuti veliko unutrašnje samopouzdanje i postati podstrek za osvajanje životnih vrhova. Stara je istina da su vitalnost, mentalno zdravlje i socijalno funkcionisanje u tesnoj vezi sa fizičkim izgledom. Nove hirurške procedure uveliko nam pomažu da sa sve manje bola i straha pristupimo ovakvim

intervencijama. Lepota kakvu mi danas pokušavamo da razumemo ne zasniva se toliko na proporcionalnosti fizičkih mera, koliko na uspostavljanju harmonije unutar same ličnosti, balansa između spoljašnjeg i unutrašnjeg. Zadatak estetskog hirurga jeste da prepozna kontekst u kojem se ličnost ispoljava i da svojom intervencijom na fizičkim pojavnostima uskladi sve komponente jedne integralne ličnosti. A lepota se može projektovati na mnogo načina, i kao klasična, i kao egzotična, i kao sasvim individualno određena. Cilj ove knjige je da čitaoca upozna s njenim varijetetima, iz ugla estetskih hirurga koji su pomogli hiljadama ljudi da ispunjeni osećajem sopstvene lepote unaprede svoje živote.

Estetska plastična hirurgija kroz istoriju

Plastična, rekonstruktivna i estetska hirurgija bave se otklanjanjem deformacija i defekata kožnog pokrivača i potkožnih koštano-mišićnih struktura. Zasnivaju se na mogućnosti transplantacije kože i drugih tkiva. Cilj joj je vraćanje oštećene, odnosno izgubljene funkcije tkiva ili organa, i popravljjanje narušenog spoljnog izgleda.

Plastična hirurgija je dobila naziv po grčkoj reči *plastikos*, ali ne zbog primene plastičnih materijala kao zamene za kožu ili druga tkiva, već zato što ova reč znači oblikovati, davati formu. Ili, kako bih to slikovito objašnjavao lekarima na specijalizaciji, ova hirurgija je kao piramida: osnovu čini plastična hirurgija sa svim svojim tehnikama, nadgradnju rekonstruktivna kao viši stepen, a na vrhu piramide nalazi se – estetska hirurgija, koja podrazumeva dobro poznavanje svih prethodnih tehnika i u kojoj su svi rezultati vidljivi.

Još je Aristotel govorio da se umetnost sastoji u tome da se unapred vidi krajnji ishod, odnosno rezultat. Možda

je najvažniji kvalitet plastičnog hirurga izražen osećaj za formu, estetsko rasuđivanje i mogućnost vizuelizacije konačnog rezultata.

Koreni plastične hirurgije su u drevnoj Indiji gde se radila prva rekonstrukcija nosa. U ta davna vremena tamo je zakonska mera protiv krađe i neverstva bila odsecanje nosa, uha i drugih delova tela, pa je indijski hirurg Sušruta, oko 600. godine pre nove ere, prvi zvanično dokumentovao čeonu režanj za obnavljanje ovog dela tela, tehniku koja se i danas koristi. Od tada datira jedan od najvažnijih principa u plastičnoj hirurgiji: transplantacija kože na peteljci sa jednog dela tela na drugi. Ova znanja su vekovima prenošena preko persijskih, grčkih, arapskih i jevrejskih zajednica do Celzijusa, koji je usavršio tehniku transplantacije kože.

Još je Kleopatra, što je takođe dokumentovano, nosila zlatne maske za lepotu lica, a što je danas pretočeno u zlatne niti koje se koriste za istu svrhu. Poznato je da čuvena glumica Katrin Denev (junakinja Bunjuelovog filma *Lepotica dana*) ima dvadeset pet metara zlatnih niti u svom licu i telu.

Za napredak hirurških tehnika u Rimskom carstvu zaslužan je Paulus Egineta, koji je bio glavna spona između medicinskog učenja hindu-arapskih škola i zapadnjačkog učenja.

Uspon islama doveo je do prevlasti arapske medicine. Susreti Arapa, osvajača Sicilije, i lokalnih lekara, braće Branka, početkom XV veka, omogućili su prenošenje starih znanja iz daleke Indije, među kojima su i ona u vezi sa rekonstrukcijom nosa.

Gaspare Taljakoci iz Bolonje, krajem XVI veka, postavio je naučne temelje plastične hirurgije. On je napisao: „Mi rekonstruišemo i obnavljamo delove tela koje nam je priroda dala, a sudbina razorila, i to ne radimo zbog lepog izgleda, već zbog telesne utehe i funkcije.“ Taljakocija su prokleli i bio je ekskomuniciran zbog svojih rekonstruktivnih operacija nosa koje su smatrane protivprirodnim i grešnim. Tek 1958. godine njegovo delo je dobilo teološku potvrdu u onome što je rekao papa Pije XII: „Ako posmatramo fizičku lepotu u hrišćanskom svetu i poštujemo uslove na osnovu naših moralnih učenja, tada estetska hirurgija nije u suprotnosti s božjom voljom, jer restaurira savršenstvo najsavršenije kreacije, a to je čovek.“

Godine 1869. francuski hirurk Olijje, a nešto kasnije i nemački hirurk Tirš, opisali su metodu slobodne transplantacije širokih površinskih slojeva kože, a očni lekar Volf iz Glazgova je u rekonstruktivnu hirurgiju uveo transplantaciju pune debljine kože.

Moderna plastična hirurgija razvija se nakon Prvog svetskog rata, rekonstrukcijama velikih defekata lica usled eksplozivnih razaranja. Između dva rata plastična hirurgija je toliko uznapredovala da je posle Drugog svetskog rata osposobljen za život ogroman broj ratnih invalida. Najrazličitija telesna oštećenja, kao posledica ratnih povreda, doprinela su razvoju novih operativnih metoda koje su omogućile rekonstrukcije najtežih telesnih defekata.

Plastičnu hirurgiju mnogi poistovećuju sa estetskom hirurgijom, u smislu korekcije manjih nedostataka i uklanjanja tragova vremena na ljudskoj koži. Ser Harold Gilis rekonstruktivnu hirurgiju definiše kao pokušaj da se

osoba u celini, ili neki njen deo tela, dovede u normalno stanje, a estetsku hirurgiju kao pokušaj da se prevaziđe normalno. Ali eto odmah i pitanja: šta je normalno? Zadatak estetske hirurgije nije u tome da se dobiju savršeni oblici tela, jer je sam pojam „normalnog“ i „lepog“ relativan, a u mnogim slučajevima i najbolji operativni rezultat, usled bioloških zakona, ima ograničeno trajanje (plastika lica, dojki i drugo). Estetskim operacijama uklanjaju se oni nedostaci koji, u skladu sa relativnošću normalnog i lepog, izgledaju neprikladno, i koji pre svega remete psihičku ravnotežu ličnosti.

Začetnici plastične hirurgije istovremeno su bili i začetnici estetske hirurgije. Od Taljakocija je dvanaest nemačkih grofova i devetnaest francuskih markiza tražilo da im popravi izgled nosa. Jozef iz Berlina prvi je uveo metodu korekcije nosa bez vidljivih ožiljaka. U Francuskoj su Difurmantel, Paso i drugi još više unapredili estetske operacije, a u SAD i Brazilu estetska hirurgija je dostigla najviši domet.

Indikacije za estetske operacije su relativne i zavise od želje pacijenata da im se uklone postojeće nesavršenosti, pri čemu treba isključiti zahteve pojedinih osoba za promenom fizionomije zbog površnih i sumnjivih motiva.

Za osobe sa psihičkim tegobama operacija je ponekad jedina efikasna terapija. Plastični hirurg mora biti i psiholog da ne bi pogrešio i operisao neznatnu deformaciju kod osobe kod koje postoje dublji psihički poremećaji, jer takvi pacijenti stalno pronalaze nove deformacije, a patološko stanje postaje još teže.

Uvek se setimo devojkice sa izraženijim nosom koja je ušla u ordinaciju prof. dr Miodraga Colića. Zamolio ju je,

bez razmišljanja, da kaže kakvu bi korekciju nosa želela. Iznenadeno mu je odgovorila: „Ali doktore, ja nisam došla zbog nosa, već zbog grudi.“ Početnička greška, upozorenje da se zaključci ne donose preuranjeno, već da se uvek najpre pacijent upita zbog čega dolazi.

Svaki čovek ima pravo da odstrani nedostatak koji ga opterećuje, a kod drugih možda izaziva nelagodnost. Ne postoji jedinstven kriterijum lepote, kao što na svetu ne postoje dva identična lica. Niti dve identične ličnosti. Estetski hirurg se u suštini ne bavi lepotom kao takvom, niti pukim ispunjavanjem želja svojih pacijenata. Estetski hirurg se bavi ličnošću. Jedinstvenost ličnosti zadire čak do supćelijskog nivoa, a raznolikosti lica, boje glasa, držanja tela manifestacije su krajnje složenog psihosomatskog kompleksa. Cilj estetskog hirurga je da čoveku pomogne da upotpuni svoju ličnost, da voli sebe, oseća se dobro u sopstvenoj koži. Stoga se zahtev za estetskom operacijom ne sme smatrati hirom ili željom za dopadanjem, nego potrebom emancipovanog savremenog čoveka da izgrađuje sebe.

Na pragu ordinacije

„Doktore, šta biste vi promenili na meni?“

Psihofizička stabilnost pacijenta koji zaista zna šta želi da promeni na sebi i zašto to želi, jedan je od osnovnih preduslova za uspeh. Pomoć hirurga je neophodna da bi pacijentu bili razjašnjeni detalji operacije i njene mogućnosti, ili da bi mu se eventualno sugerisalo šta da uradi, jer često se dešava da pacijent želi promenu, ali nije siguran da li je ona izvodljiva. I zato mi, estetski hirurzi, najviše volimo pacijente koji nam se prepuste i kažu sa punim poverenjem: „Doktore, šta biste vi promenili na meni?“

Pokušaj da se neki drugi životni problem reši samo estetskom operacijom skoro uvek se završava neuspehom. Ipak, svest o samom problemu je bitna, pogotovo spoznaja da estetska korekcija može biti jedno od mnogih rešenja, odnosno da ona može, ali i ne mora, rešiti problem. Važan je pokušaj suočavanja sa problemom, s koje god strane taj pokušaj došao. Ipak, takvim pacijentima ponekad treba savetovati razgovor sa psihologom.

S druge strane, ukoliko pacijent nije siguran da li hoće da se operiše ili ne, dilemu treba rešiti otvorenim razgovorom o motivima operacije. Izjave supružnika u smislu „ja te volim takvu kakva jesi“, često dovode u pitanje rešenost pacijentkinje da se operiše, pa zato može biti koristan razgovor utroje. Međutim, većina žena odlučuje se na estetski korektivni zahvat isključivo zbog sebe.

Kada se pacijent pravilno usmeri i psihološki pripremi na tok operacije, prvo ga treba fotografisati, jer je medicinska fotografija jedini pravi pokazatelj rada. Neki pacijenti, mada je to veoma retko, ipak odbijaju svako fotografisanje ili pojavljivanje na sajtu. Slede, zatim, kompletne laboratorijske analize, kardiološki pregled i sve ostalo što podrazumeva pripremu pacijenta za operativni zahvat. Iako je u pitanju estetska hirurgija, to je ipak hirurgija kojoj treba pristupiti uz sve mere predostrožnosti.

Pravilan izbor i sprovođenje adekvatne operativne tehnike treći je važan činilac. Estetski hirurg mora dobro da poznaje anatomiju lica i tela, principe njihove proporcionalnosti koje su još u staroj Grčkoj postavili Fidija i Poliklet, a potom nas na njih divno podsetili Mikelandelo i Leonardo da Vinči, kao i mogućnosti i načine pristupa određenim strukturama koje treba korigovati. Proces starenja lica, recimo, zahvata različite delove lica u različito vreme. Hirurška promena izgleda lica zbog toga često podrazumeva seriju planiranih operacija, tako da se neizbežni znakovi starenja uklanjaju polako i jedan po jedan. Tu se poštuje jedna od najčešćih želja pacijenta, a to je da efekat operacije ne bude suviše uočljiv, jer pacijenti više žele dopadljivost osveženog lica koje deluje prirodno, nego evidentnu zategnutost koja otkriva upravo urađen lifting lica.

Ljudi mogu da reaguju na različite stimulse zato što poseduju čula koja im omogućuju da registruju određeni stimulus. Za čula je specifično da se određeni kvalitet oseta prenosi do mozga gde može postati svesni doživljaj koji zovemo oset. Tipično je da kada je intenzitet stimulusa toliki da se približava gornjoj granici koju čulo registruje, osoba oseća neprijatnost. Svako čulo ima biološki definisane kriterijume kojima je utvrđena optimalna stimulacija. Kada je određeno čulo stimulirano takvim optimalnim stimulusima, to je obično praćeno doživljavanjem prijatnosti.

Drugim rečima, mi postavljamo tezu da je prijatnost biološki programiran oset, da ljudski mozak jedne stimulse prepoznaje kao prijatne, a druge kao neutralne ili neprijatne.

Brojni su dokazi da one stimulse koji izazivaju osećanje lepog karakteriše to što u njima postoji neki red, neka simetrija, neki sklad. Izgleda da osoba tada ne reaguje samo na stimulse kao takve, već na strukturu koju oni čine, na formu u kojoj su organizovani. Dakle, osećanje lepog ne nastaje tako što ga aktivira jedan stimulus, već tako što se pojavljuje određena forma stimulusa – geštalt (nem. dobra forma) – koja se opaža zasebno kao takva. U pitanju je, dakle, kombinacija stimulusa koji svojim posebnim redom

čine celinu, a osećanje lepog nastaje kada se takva celina opazi i shvati. Tako, na primer, osećanje lepog koje se javlja kao reakcija na slušanje muzike povezano je s jasnoćom tonova, njihovom harmonijom i pravilnošću ritma u kojem se javljaju. Kada govorimo o čulu vida, poseban kvalitet vizuelnih stimulusa čini simetrija, određena proporcija koja je često u formi zlatnog preseka.

Naša je pretpostavka da postoje neki elementarni kriterijumi lepog koji ne zavise od kulturnih uticaja, a čijom afirmacijom nastaje elementarno ili bazično osećanje lepog. Ove kriterijume treba tražiti u strukturi ljudskog mozga, odnosno u neurofiziologiji. Mozak svakog trenutka obrađuje stimulse koji u njega dolaze preko pet čula. Kada kroz neko čulo ulaze stimulusi koji svojom uređenošću i intenzitetom izazivaju prijetnost, tada nastaje bazično osećanje lepog. Na ovom nivou analize nije jasno da li je u pitanju osećanje ili oset lepoga. U tom smislu se može reći da je oset prijetnosti lep, a oset neprijetnosti ružan.

Iako neurološki sklopovi daju deo odgovora na pitanje šta je biološki definisano kao lepo, odnosno prijetno, to može biti samo deo odgovora na pitanje šta je osećanje lepog.

GLAVA

Lice sa svojom najbližom okolinom (kosa, vrat) prvo je što se vezuje za nečiji izgled. Po njemu nas prvenstveno pamte i prepoznaju. Nekima se ono dopadne, nekima ne. Neki se u njega i zaljube, dok ima i onih kojima se to baš retko dogodi. Poneki svoje lice čak i sami ne vole, a neretko ima u tome i ozbiljnog preterivanja. Većina naših pacijenata nas zbog promena na licu najčešće i potraži.

U ova naša prilično uzburkana vremena, u kojima smo se na svakojaka iznenađenja već navikli, postoje i oni koji od svog lica bukvalno beže, nastoje da ga promene; ne zato što im se ne dopada u ogledalu, već zato što moraju – da ne budu prepoznati od snaga zakona koje su im za petama. I sami smo se suočili sa ponudama pacijenata iz tog miljea. Ali u takve promene identiteta, naravno, nismo želeli da se upuštamo. Zdravlje i lepota su oblasti ka kojima je naše znanje usmereno.

Uklanjanje bora

U stručnim krugovima uklanjanje bora zove se ritidektomija (eng. *Rhytidectomy*), a izvedenica je od grčke reči ritidos (bora). Od njene rane, pionirske primene – a od tada je prošlo više od jednog veka – ova operacija je prilično napredovala. Ovde ćemo pojedinačno opisati nekoliko zahvata koji se mogu objediniti u jednom – fejs-lifting.

Fejs-lifting

Zatezanje lica, ili fejs-lifting, kao jedna od najizazovnijih estetsko-hirurških procedura pretrpelo je tokom poslednje decenije možda najkrupnije promene u estetskoj hirurgiji. Od jednostavnog „navlačenja kože preko uveća“ i odstranjivanja viška, danas se došlo do tehnika koje podrazumevaju minimalnu traumatizaciju tkiva i rezove koji su sve manji i manji. Ipak, najveće izmene nastale su usavršavanjem neinvazivnih metoda fejs-liftinga.

Svakako treba znati da fejs-liftingu prethodi i predoperacija. Pošto se zadovolji osnovni kriterijum – psihofizička stabilnost pacijenta – potrebno je izvršiti i detaljne analize: kvaliteta kože i kose; opuštenosti kože duž donje vilice, oko uglova usta i efekta kada se rukom zategnu te regije; ranijih ožiljaka; uočljivih nazolabijalnih brazdi; masnih naslaga na licu, posebno na podbratku; ugla koji zaklapaju donja vilica i vrat; viška kože na vratu i eventualnog postojanja asimetrije lica u mirovanju i pri animaciji. Na tok i ishod operacije u velikoj meri utiče pravilna evaluacija pomenutih faktora.

I u najkraćem, cilj fejs-liftinga je zatezanje i podizanje opuštenih tkiva lica i vrata, kao i volumetrijsko podmlađivanje.

Lifting često treba kombinovati sa korekcijom očnih kapa-ka, liposkulpturom lica ili površnim pilingom uz pomoć dermoabrazije, lasera ili hemijskih sredstava.

Rezovi se nalaze duž linije kose na slepoočnicama i produžavaju neposredno ispred ušne školjke, ispod resice i iza uha. Posle toga koža lica i vrata se oslobodi, a njen višak odstrani, uz prethodno zatezanje potkožnih struktura, da bi se obezbedio dugotrajan efekat. Ponekad je potrebno liposukcijom odstraniti masne naslage ispod vilice i na vratu radi poboljšanja njihovih kontura.

Operativni zahvat izvodi se u lokalnoj anesteziji uz intravensku sedaciju ili, još češće, u opštoj anesteziji, a trajanje je od dva do četiri sata. Dužina zavisi od tipa operacije, jer danas postoje i mnoge vrste mini-liftinga (S-lift, lifting slepoočne regije ili vrata, MACS lift). To nikako ne znači i mini-operaciju.

Nakon operacije preporučuje se zavoj sa blagom elastičnom kompresijom. Zavoji i dren uklanjaju se dan-dva nakon operacije, posle čega pacijent može i da opere kosu, dok se konci skidaju između sedmog i desetog dana.

Otok i krvni podlivi koji se povlače posle nedelju dana, prolazni osećaj utrnutosti kože lica, povreda grana ličnog živca, pojava hipertrofičnih ožiljaka iza uha i na vratu, pomerena ivica kose ili čak prolazna, a u retkim slučajevima i trajna, alopecija (gubitak kose oko reza u kosmatom delu glave), retke su komplikacije koje se mogu javiti.

SMAS lifting

Danas postoji nekoliko tehnika fejs-liftinga od kojih svaka na svoj način rešava problem opuštenosti kože lica i izgubljenog volumena (usahlo lice): subdermalni lift, SMAS lift,